

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1280

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *massa-arrestaties in Zuid-Oost Turkije*. (Ingezonden 29 december 2009)

1
Hebt u kennis genomen van de massa-arrestatie van naar verluidt 82 functionarissen in Zuidoost Turkije?¹

2
Deelt u de mening van de mensenrechtenorganisaties IHD (Human Rights Association) en TIHV Turkish Human Rights Foundation dat een dergelijke politieke aanval onaanvaardbaar is in een land dat democratisch wil zijn en dat een eind moet worden gemaakt aan de druk op deze politieke en maatschappelijk organisaties in Turkije?²

3
Wat zijn naar uw oordeel de gevolgen van deze machtsgreep voor de verhoudingen tussen Nederland en Turkije en tussen de EU en Turkije? Kunt u uw antwoord toelichten?

4
Bent u bereid nadere maatregelen ter ondersteuning van maatschappelijke democratische organisaties te nemen bij hun strijd voor de democratisering van Turkije? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

5
Bent u bereid de Turkse ambassadeur te ontbieden om uw protest tegen deze gang van zaken te uiten en te eisen dat alle politieke gevangenen vrij moeten worden gelaten en in hun functie hersteld? Zo nee, waarom niet?

¹ Algemeen Dagblad, 24 december 2009 «Talrijke leden DTP opgepakt in Turkije»

² Zie persverklaring van mensenrechtenorganisatie IHD, 24 december 2009
http://www.ihd.org.tr/english/index.php?option=com_content&view=article&id=659

Antwoord

Antwoord van minister **Verhagen** (Buitenlandse Zaken), mede namens de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken (ontvangen 19 januari 2010)

1
De afgelopen weken heeft een groot aantal arrestaties plaatsgevonden van onder andere (oud-)burgemeesters en mensenrechtenadvocaten. Er bestaat nog onduidelijkheid over het exacte aantal aanhoudingen.

2
Deze gebeurtenis geeft aanleiding tot grote zorg. Alhoewel er onduidelijkheid bestaat over de precieze gronden voor aanhouding, lijkt het optreden van de Turkse justitie gericht tegen vermeende

netwerken van de PKP en dient dit te worden geplaatst in de context van de strijd tegen terroristische aanslagen door deze organisatie. Zoals geconstateerd in de voortgangsrapportage van de Commissie wordt door Turkse rechters en openbare aanklagers in zaken die handelen over de Koerdische kwestie soms onvoldoende onderscheid gemaakt tussen niet-gewelddadige politieke standpunten en uitspraken die aanzetten tot geweld. De nu aangehouden personen zijn overwegend gelieerd aan de onlangs verboden politieke partij DTP. In antwoord op Kamervragen van het lid Van Bommel van 15 december 2009 heb ik eveneens zorg over dit verbod uitgesproken en aangegeven dat het democratische Turkije niet gebaat is bij uitsluiting van gekozen volksvertegenwoordigers.

3
Een belangrijke voorwaarde bij de EU-toetredingsonderhandelingen, die nader zijn uitgewerkt in de nog te openen onderhandelingshoofdstukken rechterlijke macht en fundamentele rechten» (hoofdstuk 23) en «justitie, vrijheid en veiligheid» (hoofdstuk 24) is het overnemen van Europese normen op het gebied van de rechten van de mens. Nederland zal er strikt

op toezien dat aan gestelde voorwaarden wordt voldaan. De EU heeft Turkije, in reactie op de tegen de DTP gerichte maatregelen, opgeroepen om de Turkse wet op de politieke partijen in overeenstemming te brengen met de aanbevelingen van de zogenaamde Venetië Commissie van de Raad van Europa.

4

Nederland steunt in Turkije een breed scala aan niet-gouvernementele organisaties die tot doel hebben het democratiseringsproces te bevorderen. Uit het Mensenrechtenfonds worden twee projecten van de in vraag 2 genoemde IHD gefinancierd. Een van deze projecten wordt uitgevoerd door het kantoor van de IHD in Diyarbakir. De voorzitter van dit kantoor, de heer Muharrem Erbey, behoort ook tot de aangehouden personen.

5

Ik zal allereerst door de Nederlandse ambassade laten volgen of de rechtsgang op de juiste wijze wordt toegepast. Nederland heeft bij het Spaans voorzitterschap bepleit een EU-verklaring op te stellen om in dit kader uw opvattingen en zorgen te onderstrepen. De regering benadrukt tijdens contacten op onder meer ministerieel niveau en via de politieke dialoog richting Turkije het belang van het garanderen van de fundamentele rechten zoals vastgelegd in het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens.